

Mette-Louise Johansen

Velfærdsstaten set fra udsatte flygtningeforældres perspektiv: "Tillid" som markør for social inklusion

I denne artikel undersøger jeg, hvordan den skærpede nationalstatslige retorik i Danmark tager sig ud set fra udsatte flygtningeforældres perspektiv. Artiklen bygger på et års etnografisk feltarbejde hos palæstinensiske familier i Gellerupparken i Aarhus i 2009-2010. Det fokuserede på, hvordan forældrene oplever og håndterer mødet med det danske social- og retssystem. Med udgangspunkt i en konkret case sætter jeg fokus på begrebet tillid, og hvordan tillid til den danske velfærdsstat sætter bestemte betingelser for sociabiliteten mellem forældre og velfærdsmedarbejderne. Casen illustrerer, hvordan velfærdsmedarbejdere bruger begrebet tillid til at konstituere en skillelinje mellem os og dem, hvorved begrebet kommer til at understøtte en ekskluderende praksis. Jeg argumenterer for, at kravet om ubetinget tillid til velfærdsinstitutionerne er blevet en national markør og et kulturelt kernebegreb, der definerer forholdet mellem staten og den gode borger samt mellem nationen og de fremmede.

Gro Hellesdatter Jacobsen

"Alle kræver politisk handling, og hvad kan vi gøre"?

Skolehenvielse af etniske minoritetsbørn som undtagelsespolitik i den nationale konkurrencestat

Siden 2005 har det været lovligt at skolehenvise (eller 'spredde') tosprogede børn med et såkaldt ikke uvæsentligt behov for støtte i dansk som andetsprog på baggrund af en forudgående sprogscreening. Artiklen viser, hvordan denne form for ekspliciteret særbehandling af etniske minoritetsbørn er opstået som en akut, lokal og midlertidig undtagelsespolitik, der efterhånden er blevet permanent, normaliseret og selvfølgeliggjort. Ved hjælp af et samtidsdiagnostisk perspektiv problematiseres henvisningspolitikken selvfølgelighed, og der argumenteres for, at dette pædagogiske tiltag rettet mod etniske minoritetsbørn kan ses i sammenhæng med aktuelle samfundsmæssige tendenser til social undtagelsestilstand og national konkurrencestat. Idet skolehenvisningspolitikken formål er både læringsresultater og integration kan den ses som en national konkurrencestatspolitik, der sigter mod både konkurrencekraft og sammenhængskraft. Skolehenvisningspolitikken fremstår således som en undtagelsespolitik, der afspejler generelle samfundsmæssige tendenser, men i en radikaliseret og racialiseret udgave.

David Gillborn & Gloria Ladson-Billings

Critical Race Theory, Europa og pædagogik og uddannelse

Denne artikel giver en kort indføring i den generelle udvikling og udformning af Critical Race Theory (CRT) inden for pædagogik og uddannelsesstudier. Racismens karakter i samtidens uddannelse er blandt de centrale temaer og begreber, som vi udforsker. Vi undersøger, hvorledes begreber som farveblindhed og

meritokrati opererer som forsvar for et racistisk status quo. Desuden diskuterer vi begreberne intersektionalitet og interesse-konvergens. Artiklen hævder, at CRT tilbyder en skarp dynamisk optik mht. ulighed samt konflikter vedrørende race og etnicitet. Denne optik spiller en stadig vigtigere rolle, om end den også repræsenterer en radikal udfordring af generelle europæiske forforståelser af race, etnicitet og magt inden for politik, pædagogik og uddannelse.

Marta Padovan-Özdemir & Trine Øland

Smil og velkommen! Om flygtningehjælperens godgørende lyster

Denne artikel undersøger offentlige og frivillige hjælperes relation til flygtninge i Danmark. Dette gør vi med udgangspunkt i empirisk materiale bestående af årsberetninger, blade og andre dokumenter fra organisationerne Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors og Danske Kommuner i perioderne 1978-80, 1992-96 og 2014-16, hvor større grupper af hhv. vietnamesiske, bosniske og syriske flygtninge, ankom til Danmark. Ved brug af Homi K. Bhabhas begreber om mimicry og paranoia, samt Tess Leas begreb om interventionsmagi, søger vi at udrede de tråde, der sammenfletter hjælpens indre modsigelser, ikke ved at opholde os ensidigt ved flygtningens situation og problemer, men ved at søge at forstå den modsigelsesfulde relation mellem professionelle og frivillige med hjælpende integrationsprojekter i det danske modtagersamfund på den ene side og flygtninge, der opgøres som havende behov for selvsamme hjælp, på den anden side. Analysen fremkalder denne hjælperelations indre modsigelser i form af en 'velkommenhedsrelation' og et 'vampyrisk venskab', hvorfra hjælperen ikke umiddelbart har tænkt at trække sig tilbage. I stedet driver perfektionismen og det etiske imperativ om at gøre godt hjælperen til at forbedre flygtningens liv, hvilket viser sig også at blive drivkraft for en racialiseret velfærdsdynamik, idet flygtningen opgøres som god, men med potentiale for forbedring, som hjælperen kan forløse.

Ulla Ambrosius Madsen

Fra kulturmøde til fragmentet og 'den anden'

Med afsæt i de udfordringer repræsentationskrisen stiller pædagogisk etnografi overfor og med inddragelse af postkoloniale begreber om den anden udfordrer artiklen kulturmødet som et pædagogisk projekt, der fremmer globalt udsyn. Fragmentet, som er den form jeg vælger som erstatning for klassiske etnografiske tekster, bygges op over to diskussioner: Den ene følger repræsentationskrisen fra antropologiens litterære vending over post-kvalitativ forskning til social poetik og teori som fiktion; den anden introducerer til postkoloniale kategorier hentet fra Said, Bhabha og Baudrillard. Ambitionen med artiklen er at undgå analytiske landinger af unges forståelser af fremmede og af kulturer og i stedet lægge op til læserens eget engagement med og kritiske tolkninger af teksten. Og af forfatterens fremstilling og skrivning.